

K+S AG, ZIELITZ

6.

SZAKKÉPZÉS – ISKOLA – EGYETEM

1. KÉPZÉSI FORMÁK
2. DUÁLIS SZAKKÉPZÉS
3. ISKOLAI SZAKKÉPZÉS
4. ÉRETTSÉGI BIZONYÍTVÁNYT ADÓ KÉPZÉS
5. SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS
6. ISKOLAI OKTATÁS A NÉMET ISKOLARENDSZERBEN
7. FŐISKOLAI ÉS EGYETEMI TANULMÁNYOK

1. AZ OKTATÁS FORMÁI

Szász-Anhaltban, mint egész Németországban, különbséget tesznek a következők között

- duális szakképzés (vállalatoknál és szakiskolában)
- iskolarendszerű szakképzés (szakközépiskolákban, szakiskolákban vagy szakiskolákban),
- iskolai végzettséget igazoló képzés vagy az ipar által biztosított speciális képzés,
- egyetemi tanulmányok és duális tanulmányok,
- szakmai továbbképzés.

A szakképzés nem tévesztendő össze a szakmai továbbképzéssel, amelyet a munka mellett a (szak)akadémiákon kínálnak. A cél az ismeretek és készségek hozzáigazítása a szakma változó követelményeihez.

2. DUÁLIS SZAKKÉPZÉS

A Németországban befejezett szakképzés mintegy 70%-a duális szakképzés (vállalati képzés) formájában valósul meg. A "duális" a képzés két részből álló, két különböző képzési helyszínen zajló képzési formáját írja le: A gyakornok a szakiskolában elméleti ismereteket, a vállalatnál pedig gyakorlati ismereteket és készségeket sajátít el. A vállalati képzés és a szakiskolai képzés kombinációja biztosítja az elmélet és a gyakorlat közötti kapcsolatot. Éppen az elmélet és a gyakorlat kombinációja miatt ez a képzési forma a német oktatási rendszer sajátosságának számít, és nemzetközileg is elismert.

A legtöbb államilag elismert képzési szakma - jelenleg mintegy 350 - a duális rendszeren alapul. Mindenekelőtt a szakmunkásképzés, a kereskedelem, az ipar, a szolgáltatási szektor vagy a mezőgazdaság területén képeznek a duális rendszerben. A szakiskolai oktatásra általában heti 1-2 napon kerül sor a vállalati munka mellett. Egyes képzési programokban az iskolai órák blokkos formában zajlanak: Ebben az esetben a gyakornok néhány hétig az iskolában van, majd visszatér a képző vállalathoz. A vállalati képzés során a gyakornok díjazásban részesül a képző cégtől.

Ebben a fejezetben a következőket ismeri meg milyen képzési formákat vehet igénybe a szakmai továbbképzéshez és a munkaerőpiacra való belépéshez, milyen a német oktatási rendszer felépítése, mire kell figyelnie új diákként, és kik támogatják Önt a szakképesítés megszerzésében.

A fejezet végén megtalálja azokat a tanácsadó központokat és elérhetőségeket is, amelyekhez Szász-Anhalt tartományban fordulhat.

A Szövetségi Szakképzési Intézet (BiBB) német és angol nyelvű rövid videói betekintést nyújtanak a szakképzésbe.

3. ISKOLARENDSZERŰ SZAKKÉPZÉS

A duális szakképzés mellett Németországban létezik iskolarendszerű szakképzés is. Németországban mintegy 400 képzési szakma közül lehet választani. Például az egészségügyi és szociális szolgáltatások területén (egészségügyi és ápolási asszisztens, gyógyszeripari műszaki asszisztens, öregségi ápoló, szociális asszisztens, pedagógus stb.), az idegen nyelvek területén, valamint a technológia és az informatika (informatikai asszisztens) vagy a formatervezés (formatervezési technológiai asszisztens) területén. Az iskolarendszerű képzés állami vagy magán szakképző iskolákban vagy szakiskolákban nappali tagozaton folyik, és 1-3 évig tart. A magán szakképző iskolák tandíjat számíthatnak fel.

Számos szakmában szükség van idegen nyelvtudásra. Tudja meg, hogy a származási nyelve mely szakterületeken nyújt már most is különleges szakmai alkalmasságot a munkaerőpiacon.

Az iskolarendszerű képzés során általában nem kap díjazást. A szakiskolai tanulók azonban a szövetségi képzési támogatási törvény (Bundesausbildungsförderungsgesetz) - ismertebb nevén Schüler - BAföG alapján jogosultak lehetnek pénzügyi támogatásra.

4. ÉRETTSÉGI KÉPZÉS

Az érettségi képzés még mindig fiatal képzési program Németországban. Az üzleti szféra (különösen az ipari és kereskedelmi vállalatok, biztosítótársaságok) kifejezetten az érettségizőkre szabott képzési programokat kínál, amelyeket "speciális képzési programok az üzleti szféra számára" vagy "érettségi képzés" néven emlegetnek.

Ezeket a képzési programokat a gyakorlati vonatkozás, a gazdaság igényeihez való szoros kapcsolódás és a magas elméleti színvonal jellemzi. A szakiskolában a könyvelés, a számvitel, a marketing, az informatika vagy az idegen nyelvek ismeretét speciális osztályokban tanítják.

Az érettségihez speciális képzéseket szerveznek, különösen a következő foglalkozási csoportokban:

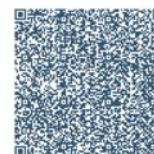
- Ipari technológus - specializálódva az adatechnológiára
- Informatikai asszisztens
- Informatikus
- Üzleti adatfeldolgozó szakember
- Légiforgalmi irányító

LUTHER MÁRTON EGYETEM HALLE-WITTENBERG

A képzési időszak alatt a gyakornokok díjazásban részesülnek a képző cégtől.

Szász-Anhaltban a szakképzésre törekvő középiskolásoknak lehetőségük van arra, hogy a **szász-anhalti képzési portálon** keresztül megtalálják a képzettségüknek és érdeklődési körüknek megfelelő, általuk kiválasztott álláshelyet.

5. SZAKKÉPZÉS ÉS TOVÁBBKÉPZÉS

A szakmai továbbképzésben különbséget tesznek:

- továbbképzés (az ismeretek adaptálása a tanult szakmában),
- átképzés (szakmai átképzés),
- szakmai továbbképzés vagy kiegészítő képesítés.

A továbbképzés elvileg munka mellett, azaz a munka mellett is végezhető.

A továbbképzés célja a már megszerzett képesítések fenntartása egy képzési szakmában. El kell mélyíteni, a technikai fejlődéshez kell igazítani vagy ki kell bővíteni őket oly módon, hogy a szakmai előmenetel lehetővé váljon. A továbbképzés során megszerzett képesítéseket általában az illetékes szervek (általában **kézműves kamarák** vagy ipari és **kereskedelmi kamarák**) által szervezett vizsgákkal ellenőrzik.

Szakmai továbbképzésnek nevezzük például a szakmunkások által látogatott, mestervizsgára felkészítő tanfolyamokat, a szakmunkásvizsgára felkészítő tanfolyamokat vagy az oktatói alkalmassági rendelet (AEVO) szerinti oktatói vizsgára felkészítő tanfolyamokat.

Az átképzés alatt a korábban végzett vagy tanult tevékenységtől eltérő tevékenységre vonatkozó kezdeti vagy folyamatos képzést kell érteni. Az előző foglalkozásból származó tudás és tapasztalat gyakran lehetővé teszi, hogy az új foglalkozási profilra való felkészülés a kezdőhöz képest lerövidüljön. Különleges körülmények között az is lehetséges, hogy valaki, akinek nincs szakképzettsége, részt vehet egy átképzési intézkedésben, de ez akkor képzésnek minősül.

Az átképzés egy új foglalkozásra való felkészülés lehetősége, ha a régi foglalkozás - például egészségügyi okokból - már nem gyakorolható. Vagy a munkaerőpiac folyamatos strukturális változásai miatt megváltozott a szakképzett munkaerő iránti igény, és így a munkavállalók képzésével szemben támasztott követelmények is eltérőek (például a digitalizáció során).

Egy átképzési intézkedés segítségével szakmai átorientációra kerülhet sor, és új szakmát lehet tanulni. Az átképzés az illetékes kamara (Ipari és Kereskedelmi Kamara, Kézműves Kamara stb.) előtti vizsgával zárul. Például elismert IHK szakképesítéshez vagy szakmunkás bizonyítványhoz vezet. Az átképzés időtartama az adott szakmára vonatkozó tényleges képzési időtől függ. A legtöbb esetben a kereskedelmi foglalkozások képzési ideje 3 év (21 hónapos átképzési időtől), a műszaki foglalkozásoké pedig 3,5 év (legfeljebb 28 hónapos átképzési idő).

Németországban az átképzést gyakran az állami szektor, főként a regionális munkaügyi központok és a Szövetségi Munkaügyi Hivatal, néha a Szövetségi Fegyveres Erők, vagy rehabilitációs ellátásként (kötelező balesetbiztosítás, német nyugdíjbiztosítás, biztosítótársaságok stb.) finanszírozzák.

6. ISKOLAI OKTATÁS A NÉMET ISKOLARENDSZERBEN

A NÉMET ISKOLARENDSZER FELÉPÍTÉSE

A német iskolarendszer minden szövetségi államban hasonlóan épül fel.

ÁLTALÁNOS ISKOLA (GRUNDSCHULE)

Az iskolába járás általában 6 éves kortól kötelező, és a gyermekek általános iskolába lépnek. Az általános iskola az 1-4. osztályig (Berlinben és Brandenburgban az 1-6. osztályig) tart, és az egyetlen olyan oktatási intézmény, amelyet szinte minden tanuló együtt látogat. Itt a lakóhely elve érvényesül: ez azt jelenti, hogy a gyermekek általában a lakóhelyükhöz közeli általános iskolába járnak. Egyes tartományokban a szülők maguk is kiválaszthatják gyermekeik általános iskoláját.

ÁTMENET AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL AZ ALSÓ KÖZÉPISKOLÁBA

Az általános iskola utolsó osztályában dől el, hogy a gyerekek az általános iskola után melyik középiskolába (Se-kundarstufe I) fognak járni. Az iskolai osztályzatok (és esetleg más kritériumok, például a tanulási és munkamagatartás) alapján a tanár a középfokú iskolai karrierajánlatot tesz. Ezt az ajánlást a szülőkkel közös tanácsadási beszélgetésen vitatják meg. A gyermek további tanulmányi útjáról ezen ajánlás alapján döntenek. A legtöbb szövetségi államban az ajánlás nem kötelező érvényű, azaz a szülők eldönthetik, hogy gyermekük az általános iskola után melyik középiskolába járjon. A szövetségi államtól függően azonban a nem ajánlott iskolatípust választó tanulóknak általában felvételi vizsgát kell tenniük és/vagy próbaidőn kell átesniük a választott iskolában.

KÖZÉPISKOLÁK (ALSÓ ÉS FELSŐ KÖZÉPISKOLAI SZINT)

Az általános iskola után az iskolarendszer különböző tantervű és képzettségű iskolatípusokra oszlik. Az egyes iskolák kínálata az I. és II. középfokú oktatásban nagymértékben eltér egymástól.

A következő iskolatípusok léteznek a középfokú oktatásban I:

- **Hauptschulen** (9. vagy 10. osztályig)
- **Realschulen** (10. osztályig)
- **Több tanfolyamot folytató iskolák** (itt alsó középiskolai vagy felső középiskolai érettségi bizonyítványt lehet szerezni).
- **Gimnáziumok** (9. osztályig)
- **Összevont iskolák** (az összes képesítés itt szerezhető meg)
A II. középfokú oktatás a következő iskolákat foglalja magában
- A **gymnasiale Oberstufe** (gimnázium vagy általános iskola a 10. osztálytól a 12. vagy 13. osztályig)
- A **szakiskolák**
- **Felnőtteknek szóló továbbképző iskolák** (esti iskolák és főiskolák).

Általános érettségi bizonyítványt minden iskolatípusban lehet szerezni. Az iskolai végzettségtől függően ez különböző továbbképző intézményekben (pl. egyetem, szakközépiskola, szakiskola, szakképzés) való részvételre jogosít.

Azokban az iskolákban, amelyek célja egy meghatározott érettségi képesítés megszerzése, minden tanítás ehhez a képesítéshez kapcsolódik. Ezek például a következők

- **Hauptschule** (alsó középiskola) (végzettség: Hauptschulabschluss),
- **Realschule** (érettségi bizonyítvány: Realschulabschluss / Mittlere Reife / Mittlerer Schulabschluss),
- **Gimnázium** (érettségi bizonyítvány: Abitur).

Vannak azonban olyan iskolák is, ahol különböző érettségi bizonyítványokat lehet szerezni (általános iskolák). Csak a gyermek iskolai pályafutása során dől el, hogy milyen érettségi bizonyítványt szerez a gyermek.

Az integrált általános iskolákban ezzel szemben a tanulók nem egy meghatározott tanfolyamon vesznek részt. Ehelyett az egyes tantárgyak különböző igényes kurzusai - úgynevezett javító, alap- és bővítő kurzusok - közül választhatnak.

Elvileg lehetőség van arra, hogy az iskolai képzés során az egyik iskolatípusból a másikba váltsunk, ha a kívánt teljesítményt elérjük.

Németországban az iskolai végzettség nem előfeltétele a szakképzés megkezdésének, de alig van olyan képző cég, amelyik iskolai végzettség nélküli fiatalokat is felvesz a szakképzésbe. Lehetőség van arra is, hogy felnőttkorban felzárkózzanak az iskolai végzettséghez.

A SZÁSZ-ANHalti ÁLTALÁNOS ISKOLÁK

Szász-Anhalt az általános iskolák széles választékát kínálja az iskolai oktatáshoz. A felvételi követelmények és az iskolai végzettség tekintetében itt különleges szabályok érvényesek.

- **Általános iskola (1)**
- **Középiskola (2)**
- **Összevont iskola (3)**
- **Közösségi iskola (4)**
- **Gimnázium (5)**
- **Speciális iskolák (6)**
- **Második esélyt nyújtó iskolák (7)**

A legkorábbi időpont, amikor egy gyermek iskolába járhat vagy járnia kell, tartományonként eltérő. Az Ön szövetségi államában érvényes előírásokról tájékozódjon a település vagy város iskolai hatóságánál, valamint a migrációs tanácsadó szolgálatnál.

KÖTELEZŐ ISKOLÁZTATÁS

Minden Németországban élő gyermeknek iskolába kell járnia, ami azt jelenti, hogy az iskolába járás kötelező. A tankötelezettség általában a gyermek 6. életévének betöltése után kezdődik. Ha egy gyermek csak az új tanév kezdete után tölti be a 6. életévét (például októberben), általában a következő évben kezdi meg az iskolát. Ez attól függ, hogy az adott szövetségi állam, ahol az Ön gyermeke iskolába fog járni, mikor határozta meg a "határnapot" (ez június 30. és szeptember 30. között lehet). Ha gyermeke a 6. születésnapját a határnap előtt tölti be, abban az évben kötelező lesz iskolába járnia. Az új tanév minden szövetségi államban augusztusban vagy szeptemberben kezdődik. A tankötelezettség a fogyatékkal élő gyermekekre és fiatalokra is vonatkozik.

A tankötelezettségre vonatkozó konkrét rendelkezések az egyes szövetségi államokban eltérőek. A gyermekeknek és fiataloknak legalább 9 vagy 10 évig (általános iskola és alsó középiskola) kell iskolába járniuk, szövetségi államtól függően. Ezt követően néhány szövetségi államban kötelező a középiskola felső tagozatának (gimnázium vagy szakközépiskola) látogatása.

Az állami iskolák látogatása ingyenes. Ezenkívül Németországban vannak állami iskolák is, amelyekért általában tandíjat kell fizetni.

Németországban az oktatásért a szövetségi államok felelősek, ezért az egyes tartományokban vannak sajátosságok, különösen a középiskolai típusok elnevezései különbözhetnek.

A MIGRÁCIÓS HÁTTÉRŰ GYERMEKEK ÉS FIATALOK ISKOLÁZTATÁSA ÉS NYELVI TÁMOGATÁSA

A növekvő migráció és nemzetköziesedés miatt az iskoláknak új kihívásokkal kell szembenézniük annak érdekében, hogy megfeleljenek a sok migrációs háttérű gyermek és fiatal igényeinek, és lehetővé tegyék számukra a jó tanulást.

Szász-Anhalt tartományban a tartományi oktatási hivatal (Landesschulamt) szervezi ezeknek a gyermekeknek és fiataloknak a megérkezését és tanítását tanáraikkal és iskoláikkal együtt. A migrációs háttérű gyermekek és fiatalok oktatásának folyamatát tanácsadói minőségben kísérik.

A szász-anhalti oktatási hatóság többnyelvű **dokumentumban** nyújt átfogó tájékoztatást a bevándorlók szüleinek és családjainak. Az alábbi dokumentumok számos európai hivatalos nyelvre lefordított levelek és formanyomtatványok formájában állnak rendelkezésre:

- a "Német mint idegen nyelv" tantervi kiegészítés, mint az iskolai oktatási munka alapja.
- a nyelvi közvetítés/tolmacsolás, mint a németül alig vagy egyáltalán nem beszélő szülőkkel folytatott megbeszélések segítése.
- a "Hinweise zur Durchführung der Sprachfeststellungsprüfung" című útmutatót, mint a nyelvi szintfelmérés fontos támogatását.

A Landesschulamt gyakori és fontos nyomtatványokat, kísérőleveleket, szórólapokat és információkat szülői **levélként fordításban is biztosít**.

JÓ TUDNI: A társadalmi szerepvállalás iránt érdeklődő, bevándorló háttérű diákok a Start Alapítvány programját vehetik igénybe. Az elkötelezett és nyitott fiatalokat a Start három éven keresztül támogatja oktatási és életútjukon. A finanszírozásról bővebben [itt](#) tájékozódhat.

A finanszírozásról bővebben [itt](#) tájékozódhat.

7. FŐISKOLAI ÉS EGYETEMI TANULMÁNYOK

1

2

3

4

5

6

7

Szász-Anhalt, mint jól pozicionált tudományos helyszín, vonzó egyetemi helyszínnel rendelkezik. Az állam egyetemei a különböző típusú felsőoktatási intézmények széles spektrumát fedik le. A felsőoktatási intézmények, beleértve az egyetemeket is, a következő helyszíneken képviseltetik magukat

- **Luther Márton Egyetem** Halle-Wittenberg (1)
- **Otto von Guericke Egyetem** Magdeburg (2)
- **Anhalti Alkalmazott Tudományegyetem** (3)
- **Merseburgi Alkalmazott Tudományok Egyeteme** (4)
- **Magdeburg-Stendal Alkalmazott Tudományegyetem** (5)
- **Harzi Alkalmazott Tudományok Egyeteme** (6)
- **Burg Giebichenstein Művészeti Egyetem** Halle (7)

A felsőoktatási intézmény típusától függően a felsőoktatási intézményben való tanulás előfeltétele a felsőoktatási felvételi képesítés (Hochschulreife vagy Fachhochschulreife). Általában ez az általános felsőoktatási felvételi képesítés - az Abitur vagy a Fachhochschulreife. Vannak azonban más módok is, amelyek feljogosítják a diákokat a tanulásra.

Külföldi végzettség esetén az egyetemek felvételi irodái döntenek el, hogy a tanulmányi feltételek teljesülnek-e. Az egyetemek maguk döntenek arról, hogy a más országban már teljesített tanulmányi eredményeket milyen mértékben lehet beszámítani a németországi diplomához. Az **"uni-assist"** szolgáltató központhoz is fordulhatsz az egyetemi elővizsgáért, amely díjköteles.

TANULÁS ÉRETTSÉGI NÉLKÜL

- A tantárgyi felsőoktatási felvételi képesítés (Fachgebundene Hochschulreife), csak az érettségi bizonyítványban felsorolt szakokra vonatkozik.
- Szász-Anhalt tartományban található felsőoktatási intézményben való tanulásra jogosító szakképesítések. Például mesterdiplomák és elsőfokú szakképzési tanfolyamokon szerzett oklevelek.

A **szász-anhalti felsőoktatási képesítési rendelet (HSQ-VO) (1)** a szász-anhalti felsőoktatási törvény 27. szakaszával összefüggésben **szabályozza a tanulmányi képesítések további részleteit (2)**.

FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGGEL NEM RENDELKEZŐ FOGLALKOZTATOTTAK

Bizonyos körülmények között a felsőoktatási felvételi képesítéssel nem rendelkező munkavállalók is felvehetik tanulmányaikat a szász-anhalti felsőoktatási intézményekben. Ebben az esetben a tanulási képességet egy úgynevezett értékelő tesztben kell bizonyítani.

MŰVÉSZI ALKALMASSÁG

A művészeti vagy kreatív szakokon a különleges művészi alkalmasságot igazolni kell. Ez történhet például rajzokból, akvarellekből, fényképekből stb. álló portfóliók benyújtásával, tesztmunkák elvégzésével vagy speciális alkalmassági tesztek elvégzésével.

FINANSZÍROZÁS ÉS TANDÍJ

Az oktatás vagy a tanulmányok finanszírozásának különböző módjai vannak. A BAföG mellett különböző ösztöndíjak és a szövetségi kormány oktatási hitelprogramja is rendelkezésre áll.

A **szász-anhalti tudományos minisztérium honlapja** a tanulmányok finanszírozási lehetőségeiről nyújt tájékoztatást, a Bafögtől a Deutschlandstipendiumig.

i Az alábbi ösztöndíj-adatbázisok segítenek abban, hogy megfelelő finanszírozást találjon tanulmányaihoz:

www.mystipendium.de (1)

www.stipendiumplus.de/startseite.html (2)

www.e-fellows.net/Studium/Stipendien/Stipendien-Datenbank/Stipendium-suchen-finden (3)

Az Európai Unióból érkező diákok "nemzeti ösztöndíjakra" is pályázhatnak.

1

2

1

2

3

KAPCSOLATTARTÁSI PONTOK ÉS TANÁCSADÁS A HELYSZÍNEEN

Landesschulamts Sachsen-Anhalt

KAUSA-Landestelle Sachsen-Anhalt "ZuSA" – Standort Magdeburg,
ABV

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer
(MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

IQ Netzwerk Sachsen-Anhalt

TÁJÉKOZTATÓ ANYAGOK ÉS PORTÁLOK

Alles was Sie wissen sollten zu Arbeit, Ausbildung und Studium

Willkommen in Deutschland

Informationsportal des DAAD